

Προτεινόμενα Θέματα

Λατινικά Γ' Λυκείου

Μάιος 2023

ΚΕΙΜΕΝΑ

I. {...} sed tantus furor omnes invaserat, ut pugnare cuperent, etsi ego clamabam nihil esse bello civili miserius. Omnia sunt misera in bellis civilibus, sed nihil **miserius** quam ipsa victoria: ea victores **ferociores** impotentioresque reddit, ut, etiamsi natura tales non sint, necessitate esse cogantur. **Bellorum** enim civilium exitus tales sunt semper, ut non solum ea fiant, quae velit victor, sed etiam ut victor obsequatur iis, **quorum** auxilio victoria parta sit.

II. Nonnulli sunt in hoc ordine, qui aut ea, quae imminent, non videant, aut ea, quae vident, dissimulant: qui spem Catilinae mollibus sententiis aluerunt coniurationemque nascentem **non credendo** confirmaverunt; quorum auctoritatem secuti multi, non solum **improbi** verum etiam imperiti, si in hunc animadvertissem, crudeliter et regie id factum esse dicerent. Nunc intellego, si iste in Manliana castra pervenerit, quo intendit, neminem tam stultum fore, qui non videat coniurationem esse factam, neminem tam improbum, qui non fateatur.

III. Num ad hostem veni et captiva in castris tuis sum? In hoc me longa vita et infelix senecta traxit, ut primum **exsulem** deinde hostem te viderem? Qui potuisti populari hanc terram, quae te genuit atque aluit? Non tibi ingredienti fines patriae ira cecidit? Quamvis infesto et minaci animo perveneras, cur, cum in conspectu Roma fuit, tibi non succurrit: «intra illa moenia domus ac penates mei sunt, mater coniunx liberique»? Ergo ego nisi peperissem, Roma non oppugnaretur; nisi filium haberem, libera in libera patria mortua essem. Ego **nihil** iam pati possum nec diu miserrima futura sum: at contra hos, si pergis, aut immatura mors aut longa servitus manet.

A1. Να μεταφράσετε τα αποσπάσματα «**Nonnulli.....dicerent**» και «**Quamvis.....manet.**»

Μονάδες 20

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B.1. Να αντιστοιχίσετε τη χρονική περίοδο της στήλης Α με το λογοτέχνη που ανήκει σε αυτές από τη στήλη Β.

Στήλη Α	Στήλη Β
1. οι χρόνοι του Κικέρωνα	α. Κόιντος Οράτιος Φλάκκος
2. οι Αυγούστειοι χρόνοι	β. Βάρρων
	γ. Ιούλιος Καίσαρ
	δ. Σαλλούστιος Κρίσπος
	ε. Προπέρτιος

Μονάδες 10

B.2. Να αντιστοιχίσετε τις ελληνικές λέξεις της στήλης Α με τις ετυμολογικά συγγενείς λατινικές λέξεις της στήλης Β.

Στήλη Α	Στήλη Β
1. αυξάνω	α. coniunx
2. φημί	β. patior

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

3. φινάλε	γ. fateor
4. υπομονή	δ. auctoritas
5. ζυγός	ε. finis

Μονάδες 5

Γ.1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

miserius: την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού

civilium: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό

multi: τη γενική πληθυντικού στον υπερθετικό βαθμό

tuis: την αιτιατική του ιδίου γένους στον άλλο αριθμό για πολλούς κτήτορες

penates: τη γενική πληθυντικού

domus: την αιτιατική πληθυντικού

libera (το δεύτερο): την ίδια πτώση στον άλλον αριθμό

servitus: την κλητική του άλλου αριθμού

Μονάδες 8

Γ.2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για τα παρακάτω επίθετα:

Miserius: γενική ενικού στο θηλυκό και στους τρεις βαθμούς

Ferociores: αιτιατική ενικού στο ουδέτερο και στους τρεις βαθμούς

Libera: η γενική πληθυντικού στο ίδιο γένος στους άλλους δύο βαθμούς

Longa: το επίρρημα και στους τρεις βαθμούς

Μονάδες 4

Γ.3. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους και να διατηρηθεί η φωνή όπου δε ζητείται αλλαγή (για τους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο)

invaserat: το γ' πληθυντικό της οριστικής του μέλλοντα

cuperent: το γ' πληθυντικό της προστακτικής μέλλοντα

coquantur: το β' ενικό του παρατατικού στην ίδια έγκλιση της άλλης φωνής

nascentem: τον ίδιο τύπο στον παρακείμενο

pervenerit: το γ' πληθυντικό της οριστικής ενεστώτα

videat: το β' ενικό της οριστικής μέλλοντα στην άλλη φωνή

fateatur: το ίδιο πρόσωπο στην προστακτική του μέλλοντα

sum: ο ίδιος τύπος στην υποτακτική παρατατικού της ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας

traxit: το β' πληθυντικό της υποτακτικής μέλλοντα

ingredienti: το β' ενικό της οριστικής μέλλοντα

genuit: το β' πληθυντικό της οριστικής υπερσυντελικού στην άλλη φωνή

aluit: το β' πληθυντικό της προστακτικής του ενεστώτα στην άλλη φωνή

cecidit: το α' πληθυντικό της υποτακτικής ενεστώτα

peperissem: τον ίδιο τύπο στην ενεργητική και την παθητική περιφραστική συζυγία

pergis: το απαρέμφατο παρακειμένου και στις δύο φωνές

Μονάδες 15

Δ.1. Στο πρώτο απόσπασμα να εντοπίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις και να επισημάνετε το είδος τους.

Μονάδες 7

Δ.2. **In hoc me longa vita et infelix senecta traxit, ut primum exsulem deinde hostem te viderem?** Να μετατραπούν και οι δύο προτάσεις της περιόδου στην παθητική σύνταξη.

Μονάδα 8

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

Δ.3. ingrediēti,secuti: Να αναλυθούν οι μετοχές στις αντίστοιχες δευτερεύουσες προτάσεις με υποτακτική έγκλιση.

Μονάδες 4

Δ.4. qui aut ea non videant ,Ergo ego nisi peperissem: να συμπτυχθούν σε μετοχές.

Μονάδες 2

Δ.5. Να εντοπίσετε τους υποθετικούς λόγους του τρίτου αποσπάσματος, να αναφέρετε το είδος τους και να τους μετατρέψετε ώστε να δηλώνουν την υπόθεση δυνατή / πιθανή στο παρόν – μέλλον.

Μονάδες 6

Δ.6. Num ad hostem veni et captiva in castris tuis sum? να μετατρέψετε την παραπάνω πρόταση σε πλάγιο λόγο με εξάρτηση *Mater filium interrogat*

Μονάδες 3

Δ.7. miserius , ferociores , Bellorum , quorum , non credendo , improbi , exsulem, nihil:στις παραπάνω λέξεις να επισημάνετε τη συντακτική τους λειτουργία(βρίσκονται με έντονα γράμματα).

Μονάδες 8

Υπολογισμός Μορίων Πανελλαδικών 2023

Χρησιμοποιήστε την Εφαρμογή για να **υπολογίσετε Μόρια** για κάθε Πανεπιστημιακό Τμήμα / Σχολή!

Υπολογίστε Μόρια, δείτε τα **Τμήματα Επιτυχίας** (με τις περσινές βάσεις), τις **Ελάχιστες Βάσεις Εισαγωγής** για κάθε Ειδικό Μάθημα και για κάθε Πανεπιστημιακό Τμήμα μέσα από την ιστοσελίδα του ΜΕΘΟΔΙΚΟΥ ή την Android Εφαρμογή: mobile app

Ενδεικτικές Απαντήσεις

A1.

II. Nonnulli sunt in hoc ordine, qui aut ea, quae imminent, non videant, aut ea, quae vident, dissimulant: qui spem Catilinae mollibus sententiis aluerunt coniurationemque nascentem **non credendo** confirmaverunt; quorum auctoritatem secuti multi, non solum **improbi** verum etiam imperiti, si in hunc animadvertissem, crudeliter et regie id factum esse dicerent. Nunc intellego, si iste in Manliana castra pervenerit, quo intendit, neminem tam stultum fore, qui non videat coniurationem esse factam, neminem tam improbum, qui non fateatur.

Υπάρχουν μερικοί σε αυτή τη Σύγκλητο, που είτε δε βλέπουν αυτά, που πλησιάζουν απειλητικά, είτε προσποιούνται (ότι δε βλέπουν) αυτά που βλέπουν αυτοί εξέθρεψαν την ελπίδα του Κατιλίνα με τις επεικείς αποφάσεις (τους) και ενίσχυσαν τη συνωμοσία που γεννιόταν με το να μη πιστεύουν (ότι αυτή γεννιέται) ενεργώντας κάτω από την επιρροή αυτών, πολλοί, όχι μόνο αχρείοι, αλλά και άπειροι, αν τον είχα τιμωρήσει, θα έλεγαν ότι αυτό έγινε σκληρά και τυραννικά.

III. Num ad hostem veni et captiva in castris tuis sum? In hoc me longa vita et infelix senecta traxit, ut primum **exsulem** deinde hostem te viderem? Qui potuisti populari hanc terram, quae te genuit atque aluit? Non tibi ingredienti fines patriae ira cecidit? Quamvis infesto et minaci animo perveneras, cur, cum in conspectu Roma fuit, tibi non succurrit: «intra illa moenia domus ac penates mei sunt, mater coniunx liberique»? Ergo ego nisi peperissem, Roma non oppugnaretur; nisi filium haberem, libera in libera patria mortua essem. Ego **nihil** iam pati possum nec diu miserrima futura sum: at contra hos, si pergis, aut immatura mors aut longa servitus manet.

Παρόλο που είχες φτάσει με εχθρική και απειλητική διάθεση, γιατί, όταν είδες τη Ρώμη, δε σου ήλθε στο μυαλό (αυτό): «μέσα σε εκείνα τα τείχη βρίσκονται το σπίτι μου και οι θεοί μου, η μητέρα, η σύζυγος και τα παιδιά (μου)»; Αν λοιπόν εγώ δεν σε είχα γεννήσει, η Ρώμη δε θα πολιορκούνταν: αν δεν είχα γιο θα πέθαινα ελεύθερη σε ελεύθερη πατρίδα. Εγώ τίποτα πια δεν μπορώ να πάθω ούτε πρόκειται να είμαι τόσο δυστυχημένη για πολύ καιρό, αντίθετα αυτούς, αν συνεχίσεις, (τους) περιμένει ή πρόωρος θάνατος ή μακρόχρονη σκλαβιά.

B1.

1→β,γ,δ

2→α,ε

B2.

1→δ

2→γ

3→ε

4→β

5→α

Γ.1.

miserius: την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού → **miseriora**

civilium: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό → **civilis**

multi: τη γενική πληθυντικού στον υπερθετικό βαθμό → **plurimorum**

tuis: την αιτιατική του ιδίου γένους στον άλλο αριθμό για πολλούς κτήτορες → **vestrum**

penates: τη γενική πληθυντικού → **penatium**

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

domus: την αιτιατική πληθυντικού → **domos**

libera (το δεύτερο): την ίδια πτώση στον άλλον αριθμό → **liberis**

servitus: την κλητική του άλλου αριθμού → **servitutes**

Γ.2.

Miserius: γενική ενικού στο θηλυκό και στους τρεις βαθμούς → **miserae, miserioris, miserrimae**

Ferociosiores : αιτιατική ενικού στο ουδέτερο και στους τρεις βαθμούς → **ferox, ferocius, ferocissimum**

Libera : η γενική πληθυντικού στο ίδιο γένος στους άλλους δύο βαθμούς → **liberiorum, liberrimarum**

Longa: το επίρρημα και στους τρεις βαθμούς → **longe, longius, longissime**

Γ.3.

invaserat: το γ' πληθυντικό της οριστικής του μέλλοντα → **invadent**

cuperent: το γ' πληθυντικό της προστακτικής μέλλοντα → **cupiunto**

cogantur: το β' ενικό του παρατατικού στην ίδια έγκλιση της άλλης φωνής → **cogeres**

nascentem: τον ίδιο τύπο στον παρακείμενο → **natam**

pervenerit: το γ' πληθυντικό της οριστικής ενεστώτα → **perveniunt**

videat: το β' ενικό της οριστικής μέλλοντα στην άλλη φωνή → **videberis/-re**

fateatur: το ίδιο πρόσωπο στην προστακτική του μέλλοντα → **fatetor**

sum: ο ίδιος τύπος στην υποτακτική παρατατικού της ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας → **futura essem**

traxit: το β' πληθυντικό της υποτακτικής μέλλοντα → **tracturae sitis**

ingredienti: το β' ενικό της οριστικής μέλλοντα → **ingredieris-re**

genuit : το β' πληθυντικό της οριστικής υπερσυντελικού στην άλλη φωνή → **genitae eratis**

aluit: το β' πληθυντικό της προστακτικής του ενεστώτα στην άλλη φωνή → **alimini**

cecidit: το α' πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα → **cadamus**

reperissem: τον ίδιο τύπο στην ενεργητική και την παθητική περιφραστική συζυγία → **paritura fuisset / parienda fuisset**

pergis: το απαρέμφατο παρακειμένου και στις δύο φωνές → **perrexisse, perrectum esse**

Δ.1.

ut pugnare cuperent → **επιρρηματική συμπερασματική**

etsi ego clamabam nihil esse bello civili miserius → **επιρρηματική εναντιωματική**

ut necessitate esse cogantur → **επιρρηματική συμπερασματική**

etiamsi natura tales non sint → **επιρρηματική παραχωρητική**

ut non solum ea fiant → **επιρρηματική συμπερασματική**

quae velit victor → **αναφορική προσδιοριστική στο ea**

ut victor obsequatur iis → **επιρρηματική συμπερασματική**

quorum auxilio victoria parta sit → **αναφορική προσδιοριστική στο iis**

Δ.2.

In hoc ego longa vita et infelici senecta tracta sum ,ut primum exsul deinde hostis tu videreris/-re (a me)?

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

Δ.3.

Cum ingredereris-re, quod/quia secuti essent(υποκειμενική αιτιολογία), *cum secuti essent*(αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας)

Δ.4.

*Nonnulli videntes,
te non parto (a me)*

Δ.5.

- Ergo ego nisi reperissem, Roma non oppugnaretur;
Β' είδος. Υπόθεση αντίθετη στην πραγματικότητα στο παρελθόν ,υπόθεση και απόδοση εκφέρονται με υποτακτική υπερσυντελικού.
Μετατροπή: nisi pariam, non oppugnetur
- nisi filium haberem, libera in libera patria mortua essem.
Β' είδος. Υπόθεση αντίθετη στην πραγματικότητα στο παρόν, υπόθεση κι απόδοση εκφέρονται με υποτακτική παρατατικού.
Μετατροπή: nisi habeam, sim
- at contra hos, si pergis, aut immatura mors aut longa servitus manet.
Α είδος. Υπόθεση ανοιχτή στο παρόν, υπόθεση κι απόδοση εκφέρονται με οριστική ενεστώτα.
Μετατροπή: si pergas, maneat

Δ.6.

*Mater filium interrogat
num ad hostem venerit et captiva in castis illius sit.*

Δ.7.

miserius → **κατηγορούμενο στο nihil από το εννοούμενο est**

ferociores → **κατηγορούμενο στο victores**

Bellorum → **γενική υποκειμενική στο exitus**

Quorum → **γενική υποκειμενική στο auxilio**

non credendo → **απρόθετη αφαιρετική γερουνδίου που δηλώνει τρόπο στο confirmaverunt**

improbi → **παραθεση στο multi**

exsulem → **κατηγορούμενο στο te**

nihil → **αντικείμενο στο pati**

Ευχόμαστε καλή δύναμη & επιτυχία!